

Työ ja turva -osasto/EK/ea

16.11.2021

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi

HE 122/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja henkilötietojen käsittelystä maahanmuuttohallinnossa annetun lain 3 ja 5 §:n muuttamisesta

Esityksessä esitetään, että Maahanmuuttovirasto myöntäisi hakemuksesta pitkäaikaisen viisumin sellaisille kolmannen maan kansalaisille, joille on myönnetty erityisasiantuntijan tai kasvuyrittäjän oleskelulupa sekä heidän perheenjäsenilleen, joille on myönnetty oleskelulupa perhesiteen perusteella. Pitkäaikainen viisumi mahdollistaisi erityisasiantuntijan ja kasvuyrittäjän sekä heidän perheenjäsentensä matkustamisen Suomeen heti sen jälkeen, kun heille on myönnetty oleskelulupa. Pitkäaikaisen viisumin avulla henkilö välttyisi oleskelulupakortin odottamiselta, joka mahdollisesti kestäisi runsaan viikon tai jopa kaksikin viikkoa ja pitkittäisi maahan saapumista. Pitkäaikaisen viisumin käyttöönotto edellyttää ulkomaalaislain muuttamista.

Pitkäaikaisen viisumin käyttöönotto nopeutetun oleskelulupaprosessin tukena edellyttää tietojärjestelmämuutosten toteuttamista niin, että pitkäaikaista viisumia on mahdollista hakea sähköisessä asiointipalvelussa samanaikaisesti oleskelulupahakemuksen kanssa. Tietojärjestelmien toimivuudella on keskeinen merkitys nopeutetun maahantulon tavoitteen saavuttamiseksi pitkäaikaisen viisumin avulla. Tässä esityksessä tarkoitettu pitkäaikaista viisumia koskeva menettely sähköisessä asiointipalvelussa on tarkoitus toteuttaa mahdollisimman käyttäjäystävälliseksi.

SAK ei ole vakuuttunut, mikä on esityksen suhde pikakaistaprosessiin, jonka tavoitteena on jo kahden viikon käsittelyaika erityisosaajille, startup-yrittäjille ja heidän perheenjäsenilleen.

Pitkäaikainen viisumi on tarkoitettu vain matkustamista varten eikä sitä voida myöntää ilman oleskelulupaa. Esityksestä puuttuvat myös arviot riskeistä, jotka liittyvät pitkäaikaisen viisumin täytäntöönpanoon ja käsittelyaikoihin.

Viisumin myöntäminen tulee aiheuttamaan Maahanmuuttovirastossa lisätyötä, joka vaatisi todennäköisesti uusia lisäresursseja. SAK pitää huolestuttavana, että viisumiin liittyvät prosessit kuormittaisivat entuudestaan lupapalvelujen ruuhkia ja kustannukset nousevat liian korkeaksi.

SAK on huolissaan, miten viisumilla tulevien työntekijöiden oikeudet pystytään turvamaan. Tuoreet muutokset ulkomaalaislakiin kannustavat oleskeluluvalla työskentelyyn ja ulkomaalaisten työntekijöiden asemaan ollaan juuri saamassa parannuksia, joten mahdollisesti työntekijän asemaa heikentäviä lupa- tai viisumikäytäntöjä ei tarvita. Myös hallitusohjelmassa on linjattu, että työhön tulon Suomeen tulisi tapahtua työntekoon tarkoitetulla luvalla eikä viisumilla.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Lisätiedot

Maahanmuuttopolitiikan asiantuntija Eve Kyntäjä, eve.kyntaja@sak.fi